

OHJEISTUS INTIIMIKOHTAUSTEN
TEKEMISEEN KAMERATYÖSKENTELYSÄ

Ohjeistuksen laatija: Saara Kotkaniemi
Kuvitus: Anja Reponen
Taitto: Camilla Pentti
Julkaisija: Suomen elokuväsäätiö
Ohjeistuksen laatimisessa ja/tai tarkastamisessa ovat avustaneet:
Oona Airola, Aleksi Bardy,
Zaida Bergroth, Hannu-Pekka Björkman,
Miia Haavisto, Pelle Heikkilä,
Sophia Heikkilä, Ria Kataja,
Petri Kotwica, Elina Kuusikko,
Markus Lehmusruusu, Roope Lehtinen,
Pia Rickman, Mari Vaalasaranta,
Riitta-Maria Vehman, Kaisla Viitala
ja Selma Vilhunen

Syyskuu 2020
ISBN 978-951-9349-51-0

- 1. Yleisiä ohjeita kaikille tekijöille 6**
Kaikesta pitää pystyä puhumaan (hyvissä ajoin) 7
Työryhmän käytöksellä on merkitystä 7
Epäasialliseen käytökseen tulee aina puuttua 8
Intiimikohtaukset eivät kuulu koekuvauksiin 8
Näyttelijöiden rajoja tulee kunnioittaa 9
Genitaalikosketus ei kuulu intiimikohtauksiin 9
Läheisyyskoreografien käyttöä alalla lisättävä 9
- 2. Ohjeita näyttelijöille 10**
Koekuvauksissa 11
Ennen roolin vastaanottamista 11
Ennen kuvauksia 12
Kuvauksissa 13
- 3. Ohjeita ohjaajille 14**
Käsikirjoitus- ja koekuvausvaiheessa 15
Ennen kuvauksia 16
Kuvauksissa 16
Jälkituotantovaihe 17
- 4. Ohjeita tuottajille ja tuotantopäälliköille 18**
Ennen kuvauksia 19
Kuvauksissa ja kuvausten jälkeen 21
- 5. Ohjeita puku- ja maskitiimeille 22**

Intiimikohtauksia tulee jossain vaiheessa uraa vastaan suurimmalle osalle av-alan työntekijöistä, mutta tekemiseen liittyviä käytäntöjä on tähän saakka opittu pääasiassa käytännön työn kautta.

Tämän ohjeistuksen tarkoitus on antaa tekijöille – ja etenkin alalle tuleville – käsitys siitä, millaisia asioita intiimikohtausten tekemisessä kannattaa ottaa huomioon. Ohjeistus on tarkoitettu kaikille intiimikohtausten parissa työskenteleville av-alan työntekijöille.

Yleisten ohjeiden lisäksi ohjeistuksessa on mukana omat ohjeet näyttelijöille, ohjaajille, tuottajille/tuotantopäälliköille sekä puku-/maskitiimeille. Myös muiden ammattiryhmien ohjeistuksiin perehtyminen voi olla tekijöille hyödyllistä. Monissa kohdissa kyse on sääntöjen sijaan suosituksista ja ohjeista, joiden pohjalta tekijät ja työryhmät voivat laatia omat pelisääntönsä intiimikohtausten tekemiseen.

Ohjeistuksen tarkoitus ei ole estää tai vaikeuttaa intiimikohtausten tekemistä. On tarinoita, joissa seksin ja alastomuuden näyttäminen on oleellista ja sellaisia tarinoita on toki pystyttävä kertomaan jatkossakin. Yhteisillä periaatteilla intiimikohtausten tekemisestä voidaan kuitenkin tehdä turvallisempaa ja mukavampaa kaikille tekijöille. Parempi työilmapiiri ja avoimempi keskustelukulttuuri voi parantaa myös lopputulosta.

1. Yleisiä ohjeita kaikille tekijöille

Intiimikohtauksilla tarkoitetaan kohtauksia, jotka sisältävät yhden tai useamman henkilön seksuaalista toimintaa tai alastomuutta. Intiimikohtauksiin luetaan myös kohtaukset, jotka sisältävät osittaista alastomuutta (esim. alusvaatteet, yöpuvut, uima-asut).

Kaikesta pitää pystyä puhumaan (hyvissä ajoin)

Alastomuus ja seksi ovat aiheita, joista monen on vaikea puhua edes läheisilleen, joten on ymmärrettävää, ettei intiimikohtauksiin liittyvistä asioista ole aina uskallettu puhua tarpeeksi avoimesti. Kommunikaation parantaminen on kuitenkin helpoin reitti toimivampaan toimintakulttuuriin, ja siksi intiimikohtauksiin liittyvistä asioista tulee jännityksestä tai kiusallisuudesta huolimatta pystyä puhumaan.

Keskustelkaa intiimikohtausten toteutuksesta ja näyttelijöiden rajoista avoimesti ja yksityiskohtaisesti jo hyvissä ajoin ennen kuvauksia ja laatikaa kohtauksiin koreografia, jotta kuvauspäivänä ei tule yllätyksiä. Avoin keskustelu ja konkretia auttaa hälventämään intiimikohtauksiin liittyvää pelkoa ja jännitystä, jotta kenenkään ei tarvitse jäädä epävarmuuksien ja epätietoisuuden kanssa yksin.

Keskustelua on tarpeen käydä ainoastaan intiimikohtauksista, ei tekijöiden omista kokemuksista tai mieltymyksistä. Näyttelijöiden sukupuoli-identiteetistä, fyysisistä ominaisuuksista tai seksuaalisesta suuntautumisesta ei tule tehdä johtopäätöksiä ja niihin liittyvistä asioista voidaan käydä keskustelua vain näyttelijän omasta aloitteesta.

Työryhmän käytöksellä on merkitystä

Työryhmän käytös voi vaikuttaa suuresti siihen, miten kiusalliseksi tai epä mukavaksi intiimikohtauksen kuvaustilanne näyttelijöille muodostuu. Työryhmän käytöksen tulee olla näyttelijöitä kohtaan kunnioittavaa ja kohtauksen erityistarpeet, kuten closed set¹ ja näyttelijöiden suojaaminen kuvien välillä, on otettava huomioon.

Muuten työryhmän kannattaa pyrkiä käyttäytymään kuin muissakin kohtauksissa. Tilanteen erikoisuuden korostamista, mystifiointia ja ”hyssyttelyä” tulee välttää. On hyvä muistaa, että kyseessä on näyttelijöille tekninen suoritus. Kiusallista kuvaustilannetta kevennetään usein huumorilla, mutta työryhmän jäsenten kannattaa lähteä vitsailemaan intiimikohtauksen kuvaustilanteessa vain näyttelijöiden aloitteesta, jos silloinkaan. Huumori saattaa tuntua tekijöille tilanteeseen sopimattomalta tai jopa loukkaavalta.

Kielenkäyttöön intiimikohtauksen kuvaustilanteessa tulee myös kiinnittää huomiota ja alatyylisiä, halventavia ja esineellisiä ilmaisuja on vältettävä. Lisäksi jos työtehtäväsi ei sitä erityisesti vaadi, **• Vältä katsomasta näyttelijöitä heidän ollessaan vähäpukeisia tai alastomia.** **• Älä kommentoi intiimikohtauksen luonnetta, näyttelijöiden ulkonäköä tai näyttelijöiden suoritusta (edes positiivisessa mielessä tai huumorilla).**

¹ Closed set eli suljettu setti, työryhmän läsnäolon rajoittaminen kohtauksen kuvaustilanteessa.

Epäasialliseen käytökseen tulee aina puuttua

Näyttelijät ovat intiimikohtauksen kuvaustilanteessa usein vähäpukeisia tai alastomia ja näin ollen erityisen alttiita epäasialliselle käytökselle tai seksuaaliselle ahdistelulle. Jos koet tai havaitset asiattomaa käytöstä tai seksuaalista ahdistelua, raportoi käytöksestä välittömästi tuottajalle, esihenkilöllesi, työsuojeluvaltuutetulle tai omaan ammattiliittoosi.

Ohjaajan lisäksi myös läheisyyskoreografien ja näyttelijöiden on mahdollista keskeyttää kuvaustilanne. Muiden työryhmän jäsenten voi olla vaikea tietää, onko kyseessä asiaton kohtelu vai esimerkiksi tekijöiden yhteinen sopimus tai työtapana, ja siksi työryhmäläisten ensisijainen puuttumisen keino tulee olla asian raportointi eteenpäin.

Jos asiaton käytös tai seksuaalinen ahdistelu on selkeää ja akuuttia, on myös työryhmän jäsenten mahdollista ja tarpeellista keskeyttää kuvaustilanne.

Lisää tietoa saat Ohjeistuksesta seksuaalisen häirinnän ehkäisyyn elokuva- ja tv-alalla, joka on ladattavissa mm. Suomen elokuvasaatiön ja APFIn verkkosivuilta.

Intiimikohtaukset eivät kuulu koekuvauksiin

Simuloidut seksikohtaukset ja alaston- tai alusvaatekohtaukset eivät kuulu koekuvauksiin, ja myös suutelukohtauksia tulee koekuvauksissa välttää. Koekuvauksissa ei ole vielä syntynyt luottamusta tekijöiden välille ja näyttelijät ovat tilanteessa ohjaajaan nähden alisteisessa asemassa. Siksi näyttelijöiden voi olla vaikea pitää kiinni omista rajoistaan ja tilanne saattaa tuntua turvattomalta.

Näyttelijöiden välistä kemiaa, seksuaalista jännitettä ja fyysistä rohkeutta on mahdollista testata koekuvauksissa ilman, että näyttelijöiden tarvitsee simuloida seksiä, suudella tai riisuutua.

Näyttelijöiden rajoja tulee kunnioittaa

Tekijöiden ei pidä olettaa, että näyttelijät ovat valmiita tekemään intiimikohtauksia tai että vähäpukeisuus olisi näyttelijöille mutkatonta, ei edes arkista alastomuutta sisältävissä kohtauksissa (esim. sauna-, uinti- tai suihkukohtaukset) tai jos näyttelijä on esiintynyt intiimikohtauksissa aiemmin.

Suhtautuminen alastomuuteen kameran edessä on yksilöllistä: jotkut näyttelijät ovat valmiita paljastamaan kaiken, kun taas toiset haluavat pitää intiimialueensa piilossa. Jokaisella näyttelijällä on oikeus itse määritellä omat rajansa alastomuuden suhteen ja niitä tulee kunnioittaa.

Näyttelijöiden rajat tulee käydä läpi jo roolitusvaiheessa tai roolia tarjotessa ja ne on hyvä kirjata myös näyttelijän työsuopimukseen. Työsopimuksen yhteyteen voidaan laatia myös erillinen nudity rider, jossa määritellään millaiseen alastomuuteen tai seksuaaliseen sisältöön näyttelijä on kyseisessä tuotannossa suostuvainen. Rajat on voitu määritellä myös yksityiskohdaisemmin kohtaus kohtaukselta.

Jos näyttelijöiden rajat vaikuttavat ohjaajan alkuperäisiin suunnitelmiin, tulisi tekijöiden yrittää yhdessä löytää tapa intiimikohtausten toteuttamiseen näyttelijöiden rajoja kunnioittaen. Läheisyyskoreografi voi olla jo neuvotteluvaiheessa hyödyllinen apu.

Genitaalikosketus ei kuulu intiimikohtauksiin

Näyttelijöiden välistä genitaalikosketusta eli sukupuolielinten kosketusta ei saa koskaan intiimikohtauksissa tapahtua. Genitaalikosketus voidaan välttää koreografialla, intiimisuojilla ja kuvan rajauksella.

Läheisyyskoreografien käyttöä alalla lisättävä

Läheisyyskoreografi² on tuotantoon intiimikohtauksia varten palkattu ammattilainen, jonka työnkuvaan kuuluu intiimien kohtausten suunnittelua, koreografointia ja näyttelijöiden turvallisuudesta huolehtimista harjoitus- ja kuvaustilanteissa.

Läheisyyskoreografi tekee yhteistyötä näyttelijöiden, ohjaajan sekä muiden HODien³ kanssa. Läheisyyskoreografien palkkaaminen on suositeltavaa, kun tuotanto sisältää intiimikohtauksia tai kun tekijät toivovat läheisyyskoreografien palkkaamista.

Erytisen tärkeää läheisyyskoreografien käyttäminen on tuotannoissa, jotka sisältävät väkivaltaisia tai tarkempaa pehdytystä vaativia intiimikohtauksia tai läheisyyskohtauksia lasten, nuorten tai muuten haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten kanssa. Läheisyyskoreografi kannattaa palkata myös silloin, kun intiimikohtauksia on paljon tai intiimikohtaukset ovat koreografialtaan monimutkaisia.

² Läheisyyskoreografeista on käytetty Suomessa myös nimityksiä intiimikoordinaattori ja intiimikoreografi. Silloin tällöin käytetään myös englanninkielisiä termejä intimacy coordinator, intimacy choreographer sekä intimacy director.

³ HOD eli Head of Department eli osastonjohtaja.

2. Ohjeita näyttelijöille

Määrittele omat rajasi intiimikohtausten suhteen: mitä olet valmis näyttämään ja tekemään? Päätös on henkilökohtainen ja rajasi voivat vaihdella tuotanto-, rooli- tai tilannekohtaisesti. Jos siltä tuntuu, voit toisessa tuotannossa kieltäytyä kokonaan intiimikohtausten tekemisestä ja seuraavassa määritellä omat rajasi laajemmin. Muista, että sinulla on milloin tahansa mahdollisuus keskeyttää kuvaustilanne.

Koekuvauksissa

- ▶ Intiimikohtaukset eivät kuulu koekuvauksiin.
- ▶ Sinulla on oikeus kieltäytyä seksi-, alaston- ja alusvaatekohtausten tekemisestä koekuvauksissa eikä kieltäytyminen saa vaikuttaa roolin saamiseen.
- ▶ Jos koekuvauksiin ehdotetaan suutelu-kohtauksia, pitää ne pystyä ratkaisemaan myös vaihtoehtoisella tavalla (esim. poskisuudelmin tai suutelemalla ohi). Sopikaa vaihtoehtoisesta suutelemisen tavasta ennen koekuvauksia.
- ▶ Koekuvaukset tulee järjestää työnteokoon soveltuvissa tiloissa ja paikalla on oltava näyttelijän ja ohjaajan lisäksi myös muita. Voit halutessasi pyytää koekuvauksiin mukaan tukihenkilön.
- ▶ Keskustelkaa roolin vaatimista intiimikohtauksista jo koekuvauksissa, ja kerro omat rajasi alastomuuden, simuloitun seksin ja kosketuksen suhteen.
- ▶ Jos rooli sisältää paljon alastomuutta, sinulta saatetaan kysyä kysymyksiä vartaloon liittyen (esimerkiksi arvista, tatuoinneista tai lasten saamisen vaikutuksista vartaloon). Tällaisessakaan tapauksessa riisuutuminen ei ole koekuvauksissa tarpeen.

Ennen roolin vastaanottamista

- ▶ Lue käsikirjoitus huolellisesti läpi, keskustele intiimikohtauksista ohjaajan kanssa ja pohdi, oletko valmis tekemään roolin vaatimat intiimikohtaukset.
- ▶ Jos käsikirjoitus on keskeneräinen eikä tietoa intiimikohtauksista ole roolia vastaanottaessa saatavilla, on rajasi kirjattava sopimukseen ja intiimikohtaukset on ratkaistava rajojesi puitteissa.
- ▶ Pyydä saada tietää vastaanäyttelijäsi ja pohdi, oletko valmis tekemään roolin vaatimat intiimikohtaukset kyseisen näyttelijän kanssa.
- ▶ Intiimikohtausten tekemistä avustajien tai harrastajanäyttelijöiden kanssa kannattaa harkita erityisen tarkkaan, koska tekijöiden välistä luottamusta voi olla vaikeampi saavuttaa.
- ▶ Tiedustelee tuottajalta, miten intiimikohtausten turvallisuudesta varmistutaan, ja kysy, onko kohtauksia varten mahdollista palkata läheisyyskoreografi, jos se tuntuu tarpeelliselta.
- ▶ Jos roolin vaatima alastomuus tai intiimikohtausten sisältö tuntuu sinusta epä-mukavalta, keskustele ohjaajan kanssa. Yrittäkää yhdessä löytää tapa ratkaista kohtaukset niin, että rajojasi voidaan kunnioittaa.
- ▶ Jos ohjaaja ei halua tehdä kohtauksiin muutoksia, harkitse tarkkaan roolin vastaanottamista. Omien rajojen ylittäminen voi jäädä vaivaamaan pitkäksi aikaa.
- ▶ Älä ota roolia vastaan, jos ette pääse yhteisymmärrykseen toteutuksesta tai et ole valmis toteuttamaan roolin vaatimia intiimikohtauksia.

Ennen kuvauksia

- ▶ Keskustele intiimikohtauksista ja niiden toteutuksesta ohjaajan ja vastaanäyttelijän kanssa jo hyvissä ajoin ennen kuvauksia. Käykää läpi seuraavat asiat: kohtauksen sisältö, kohtauksen koreografia, intiimisuojien käyttö, näyttelijöiden rajat alastomuuden, simuloitun seksin ja kosketuksen suhteen, turvasana tai toimintatapa kohtauksen keskeyttämiseen sekä suutelemisen tapa (millainen suudelma on kyseessä, käytetäänkö kieltä jne.). Kerro myös muut toiveesi työtilanteeseen (jos esimerkiksi toivot vastaanäyttelijän peittävän intiimialueitasi kohtauksessa).
- ▶ Jos sinua jännittää fyysisen reaktion saaminen kuvaustilanteessa, tästä on hyvä puhua etukäteen läheisyyskoreografian, puvustajan, ohjaajan tai vastaanäyttelijän kanssa.
- ▶ Jos sinulla on erityisiä toiveita suljetun setin kokoonpanon tai kuvauksen aikana monitorin äärellä olevien työryhmän jäsenten suhteen, käy toiveesi läpi tuottajan kanssa ennen kuvauksia.
- ▶ Jos intiimikohtaus sisältää väkivaltaa,

tulee kohtaaminen harjoitella etukäteen ja harjoitus- ja kuvaustilanteessa tulee olla paikalla stuntkoordinaattori sekä läheisyyskoreografi.

- ▶ Käy maskeeraajan ja pukusuunnittelijan kanssa läpi intiimikohtausten puvustus ja intiimisuojat.
- ▶ Älä mene kuvauksiin ilman työsopimusta edes silloin, kun työ on palkatonta.
- ▶ Työsopimuksessa tulee olla maininta siitä, että tuotanto sisältää intiimikohtauksia. Voit myös pyytää intiimikohtauksiin tai alastomuuden rajoihin liittyviä yksityiskohtia sopimukseen. Esimerkkejä sopimuspykälästä:

”Näyttelijän x intiimiosia ei näytetä valmiissa materiaalissa.”

”Rooli ei sisällä kokoalastomuutta.”

”Intiimikohtauksista ja niiden sisällöstä neuvotellaan erikseen.”

”Intiimikohtausten materiaalia ei saa käyttää markkinoinnin yhteydessä.”

”Intiimikohtauksista ei oteta still-kuvia.”

- ▶ Voitte myös laatia sopimuksen yhteyteen erillisen *nudity riderin*.

Kuvauksissa

- ▶ Huolehdi hygieniasta ennen kuvausta.
- ▶ Käy maskeeraajan tai puvustajan kanssa läpi intiimisuojien toiminta ja sopivuus. Muista, ettei genitaalikosketus kuulu intiimikohtauksiin.
- ▶ Käy vielä kuvauspaikalla kohtauksen toteutus ja koreografia läpi yhdessä ohjaajan, kuvaajan, vastaanäyttelijän (ja läheisyyskoreografian) kanssa.
- ▶ Vain kuvassa näkyvä alastomuus on perusteltua. Sinulle tulee olla varattuna suojavaate, jota saat pitää ylläsi kohtauksen harjoittelussa, ennen kuvausta, kuvien välillä ja kuvauksen jälkeen. Selvitä kuka on vastuussa suojavaatteestasi ja sopikaa yhdessä toimintatapa suojavaatteen viemisen ja tuomisen suhteen.
- ▶ Kohtaus tulee lähtökohtaisesti toteuttaa kuten etukäteen on sovittu. Mahdollisista muutoksista on keskusteltava erikseen ja niihin on saatava kaikkien osapuolten suostumus.
- ▶ Jos rajojasi ei kunnioiteta, ota aikalisä ja pyydä tarvittaessa tuottajaa paikalle. Omia rajoja ylittäviin muutoksiin ei tarvit-

se suostua vaikka tuotannolla olisi kiire ja kokisit painostusta.

- ▶ Älä tee intiimikohtauksen kuvaustilanteessa asioita, joista ei ole sovittu, tai yllätä vastaanäyttelijää. Jos kohtauksessa halutaan pitää improvisaation mahdollisuus, on siitä sovittava etukäteen.
- ▶ Jos koet kuvaustilanteessa häirintää tai epäasiallista käytöstä, keskeytä tarvittaessa tilanne ja pyydä tuottajaa tai työsuojeluvaltuutettua paikalle. Häirintätapauksista tulee aina raportoida tuotantoportaalle ja vakavissa tapauksissa myös viranomaisille.
- ▶ Kuvaustilanne kannattaa keskeyttää myös, jos koet olosi epämukavaksi tai saat tilanteessa fyysisen reaktion. Syytä keskeytykselle ei tarvitse ilmaista.
- ▶ Tarkista kohtauksen kuvaamisen jälkeen vastaanäyttelijältä, että kaikki on sujunut hyvin.

3.

Ohjeita ohjaajille

Intiimikohtaukset tulisi suunnitella ja käydä läpi näyttelijöiden ja taiteellisten vastaavien (varsinkin kuvaajan) kanssa jo hyvissä ajoin ennen kuvauksia. Kohtauksen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon näyttelijöiden rajat, eikä näyttelijöitä tule koskaan painostaa rajojen ylittämiseen, etenkin kuvaustilanteessa tai kiireeseen vedoten.

Käsikirjoitus- ja koekuvausvaiheessa

- ▶ Jos kirjoitat itse tai osallistut käsikirjoituksen laatimiseen, kirjoita intiimikohtaukset auki niin hyvin kuin mahdollista (eli ei ainoastaan ”he rakastelevat” tai ”harrastavat seksiä”).
- ▶ Jos teet toisen käsikirjoitusta, selvitä itsellesi mitä intiimikohtauksissa konkreettisesti tapahtuu ja mitä haluat näyttää.
- ▶ Älä vaadi näyttelijöitä tekemään koekuvauksissa intiimikohtauksia tai riisuutumaan. Muista, että sinulla on koekuvaustilanteessa valta-asema suhteessa näyttelijöihin!
- ▶ Suutelukohtaukset pitää pystyä ratkaisemaan myös vaihtoehtoisella tavalla (esim. poskisuudelmin tai suutelemalla ohi). Sopikaa vaihtoehtoisesta tavasta ennen koekuvauksia.

- ▶ Koekuvaukset tulee järjestää työntekoon soveltuvissa tiloissa ja paikalla on oltava sinun ja näyttelijän lisäksi myös muita.
- ▶ Kerro näyttelijöille roolin sisältämistä intiimikohtauksista ja niiden vaatimuksista koekuvausvaiheessa tai ennen kuin tarjoat roolia.
- ▶ Jos roolin kannalta on oleellista saada lisätietoa näyttelijän vartalosta (esimerkiksi lihaksikkuus, arvet, tatuoinnit tai lastensaamisen vaikutus), voit kysyä asiasta näyttelijältä. Tällaisessakaan tapauksessa riisuutuminen koekuvauksissa ei ole tarpeen.
- ▶ Keskustele näyttelijöiden kanssa avoimesti toiveistasi intiimikohtausten suhteen. Jos näyttelijöiden rajat vaikuttavat alkuperäisiin suunnitelmiisi, yrittäkää löytää tapa toteuttaa intiimikohtaukset näyttelijöiden rajoja kunnioittaen. Läheisyyskoreografi voi olla myös tällaisissa tilanteissa hyödyllinen apu. Älä vaadi näyttelijöitä ylittämään omia rajojaan.

Ennen kuvauksia

- ▶ Intiimikohtauksiin kannattaa laatia kuva-suunnitelma.
- ▶ Ole hyvissä ajoin yhteydessä intiimikoh-tausten näyttelijöihin ja käy heidän kans-saan tarkasti läpi kohtausten sisältö, koreografia, intiimisuojien käyttö, näyt-telijöiden rajat alastomuuden, simuloitun seksin ja kosketuksen suhteen, turvasana tai toimintatapa kohtauksen keskeyttä-miseksi sekä suutelemisen tapa. Jos olet laatinut kuvasuunnitelman, käy sekin läpi näyttelijöiden kanssa.
- ▶ Keskustele etukäteen kaikkien intiimi-kohtauksissa esiintyvien näyttelijöiden kanssa (myös pienemmät roolit ja avusta-jat, jos heitä on välttämätöntä intiimikoh-tauksissa käyttää).
- ▶ Jos intiimikohtaus sisältää väkivaltaa, tulee kohtaus harjoitella etukäteen ja harjoitus- ja kuvaustilanteessa tulee olla paikalla stuntkoordinaattori sekä läheis-syyskoreografi.
- ▶ Jos mahdollista, suunnittele kohtauksen kuvausjärjestys niin, että vähäpukaisuuden tai alastomuuden määrä on minimoitu (esi-merkiksi kuvaamalla lähikuvat ennen mas-teria).

- ▶ Käy keskustelu myös HODien kanssa, jotta voitte sopia toimintatavoista ja vas-tualueista intiimikohtausten suhteen. Käykää läpi ainakin seuraavat asiat:
  - Miten intiimikohtaukset on tarkoitus toteuttaa ja kuvata?
  - Mitkä ovat näyttelijöiden rajat alastomuuden suhteen?
  - Mitä suljettu setti tarkoittaa, ketkä saavat olla paikalla, suljetaanko monitorit?
  - Kenen vastuulla suljetun setin järjettäminen on?
  - Mikä on intiimikohtausten puvustus?
  - Mitä intiimisuojia intiimikohtauksissa tarvitaan ja kenen vastuulla niiden hankkiminen on?
  - Mikä on turvasana tai toimintatapa kuvaustilanteen keskeyttämiseen?

Kuvauksissa

- ▶ Käy kuvauspaikalla näyttelijöiden ja kuvaajan (ja läheisyyskoreografin) kanssa uudestaan läpi intiimikohtauksen toteutustapa, koreografia ja kuvasuunnitelma.
- ▶ Kohtaus tulee lähtökohtaisesti toteuttaa kuten etukäteen on sovittu.
- ▶ Jos kohtausta tai kuvasuunnitelmaa on kuvauspäivänä välttämättä (esimerkiksi

- kuvauspaikan takia) muutettava niin, että näyttelijöiden alastomuus lisääntyy, kes-kustele asiasta näyttelijöiden kanssa. Pidä mielessäsi näyttelijöiden alastomuuden ra-jat äläkä pyydä heitä ylittämään niitä. Näyt-telijöiden rajojen puitteissa keskustelua muutoksista voidaan käydä. Älä kuitenkaan koskaan painosta näyttelijöitä muutoksiin.
- ▶ Jos työtapaasi kuuluu ohjeiden antami-nen lennosta, keskustele siitä näyttelijöi-den kanssa ennen kuvauksia ja tarkista, että työtapa sopii näyttelijöille. Älä anna lennosta ohjeita, jotka muuttavat sovittua toimintaa tai lisäävät alastomuutta.
- ▶ Älä pyydä näyttelijöitä yllättämään toi-siaan intiimikohtauksissa, jos tällaisesta työtavasta ei ole yhdessä etukäteen sovittu.
- ▶ Vain kuvassa näkyvä alastomuus tai toi-minta on intiimikohtauksissa tarpeen.
- ▶ Varmista, että kuvaustilanteessa on sul-jettu setti.
- ▶ Jos havaitset kuvaustilanteessa häirin-tää tai epäasiallista käytöstä, keskeytä kuvaus ja selvitä tilanne. Pyydä tuottajaa tai työsuojeluvaltuutettua paikalle. Häirintä-tapauksista tulee aina raportoida tuotan-toportaalle ja vakavissa tapauksissa myös viranomaisille.

- ▶ Jos näyttelijät keskeyttävät kuvauksen, älä tee asiasta numeroa tai tivaa syytä kes-keystämiseksi. Syy voi olla henkilökohtainen ja arkaluontoinen. Jos näyttelijä on halu-ton jatkamaan kuvausta, ottakaa aikalisä ja keskustele asiasta näyttelijän kanssa kahden.
- ▶ Tarkista kohtauksen kuvaamisen jälkeen näyttelijöiltä, että kaikki on sujunut hyvin.

Jälkituotantovaihe

- ▶ Käytä leikkausvaiheessa vain sellaista materiaalia, jonka käytöstä on sovittu.
- ▶ Jos haluat käyttää lopullisessa tuotan-nossa materiaalia, jossa näyttelijöiden alas-tomuuden määrä lisääntyy sovittuista, on siihen saatava näyttelijöiden suostumus. Tarkistuta materiaali tarvittaessa näytte-lijöillä.
- ▶ Älä lisää ilman näyttelijöiden lupaa intiimi-kohtauksiin muuta materiaalia, jos se on mahdollista sekoittaa kohtauksen omaan materiaaliin (esim. bodydoublen kanssa tehty lisämateriaali).

4. Ohjeita tuottajille ja tuotanto- päälliköille

On tuottajan vastuulla varmistaa, että näyttelijät ovat tietoisia tuotannon intiimikohtauksista ja tekijät ovat käyneet keskustelua intiimikohtauksista jo hyvissä ajoin ennen kuvauksia. Intiimikohtauksista tulisi olla merkintä myös näyttelijöiden työsopimuksissa.

Ennen kuvauksia

- ▶ Käy tuotannon intiimikohtaukset läpi kaikkien näyttelijöiden kanssa.
- ▶ Älä tee näyttelijän kanssa työsopimusta ennen kuin näyttelijä on tietoinen roolin vaatimuksista. Työsopimus on kuitenkin oltava ennen kuvauksia.
- ▶ Jos näyttelijän rooli sisältää intiimikohtauksia, lisää niistä maininta näyttelijän työsopimukseen. Esimerkkejä sopimuspykälistä:

”Taiteellisessa lopputuloksessa tullaan näkemään alastomuutta tai intiimejä osia.”

”Näyttelijä X hyväksyy käsikirjoituksessa (versio x.x) olevat asiat.”

”Elokuva sisältää alastomuutta/seksiä.”

”Rooli sisältää alastomuutta.”

”Roolissa näkyy intiimiosia.”

”Rooli ei sisällä täysalastomuutta.”

- ▶ Jos näyttelijä pyytää sopimukseen muita intiimikohtauksiin liittyviä pykälä, tarkista ohjaajalta, että kohtaukset ovat toteutettavissa lisäpykälien puitteissa. Voitte myös laatia näyttelijän kanssa erillisen nudity riderin työsopimuksen yhteyteen.
- ▶ Varmista, että ohjaaja on keskustellut intiimikohtauksista näyttelijöiden ja HODien kanssa ennen kuvauksia.

▶ Pidä huolta siitä, että näyttelijöillä ja muulla työryhmällä on tieto työsuojeluvaltuutetun olemassaolosta tuotannossa ja jaa työsuojeluvaltuutetun yhteystiedot kaikille työryhmän jäsenille. Varmista myös luottamusmiehen valinta ennen tuotannon alkua.

▶ Pyri intiimikohtauksia sisältävissä tuotannoissa siihen, ettei työryhmän sukupuolijakauma olisi liian yksipuolinen.

▶ Budjettia laatiessasi pyri ottamaan huomioon seuraavat asiat:

- Ei avustajia tai harrastajanäyttelijöitä intiimikohtauksiin (jos se on välttämätöntä, on siihen oltava näyttelijöiden suostumus).

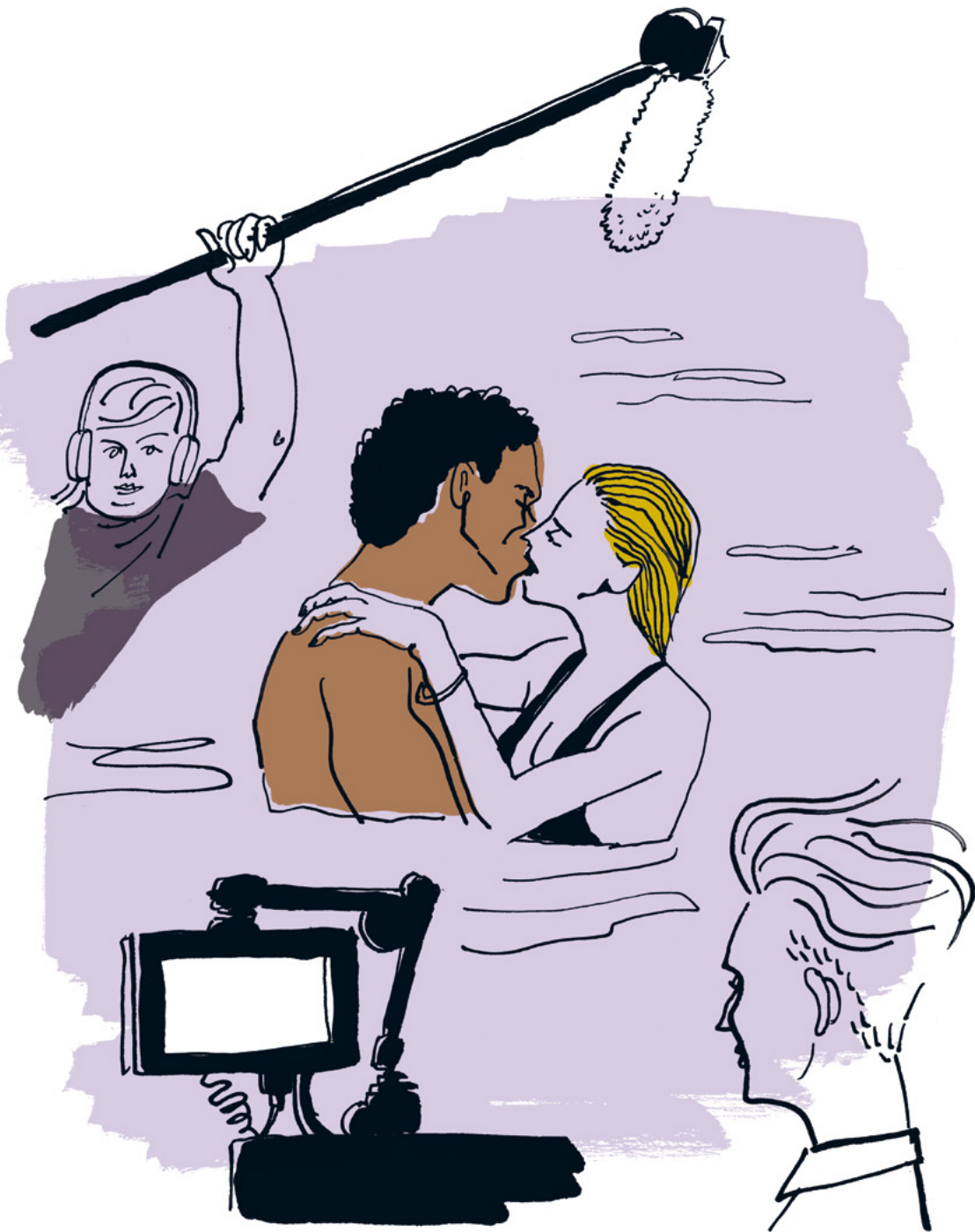
- Läheisyyskoreografi kannattaa palkata intiimikohtauksia sisältäviin tuotantoihin.

- Jos intiimikohtaus sisältää väkivaltaa, tulee kohtaus harjoitella etukäteen ja harjoitus- ja kuvaustilanteessa tulee olla paikalla stuntkoordinaattori sekä läheisyyskoreografi.

▶ Aikataulusuunnittelussa:

- Pyrkikää aikatauluttamaan intiimikohtaukset tuotannon keski- tai loppuvaiheille, jotta luottamus tekijöiden välille olisi jo syntynyt.

- Pyrkikää aikatauluttamaan intiimikohtaukset niin, että niiden tekemiseen on tarpeeksi aikaa (ei esimerkiksi päivän loppuun).

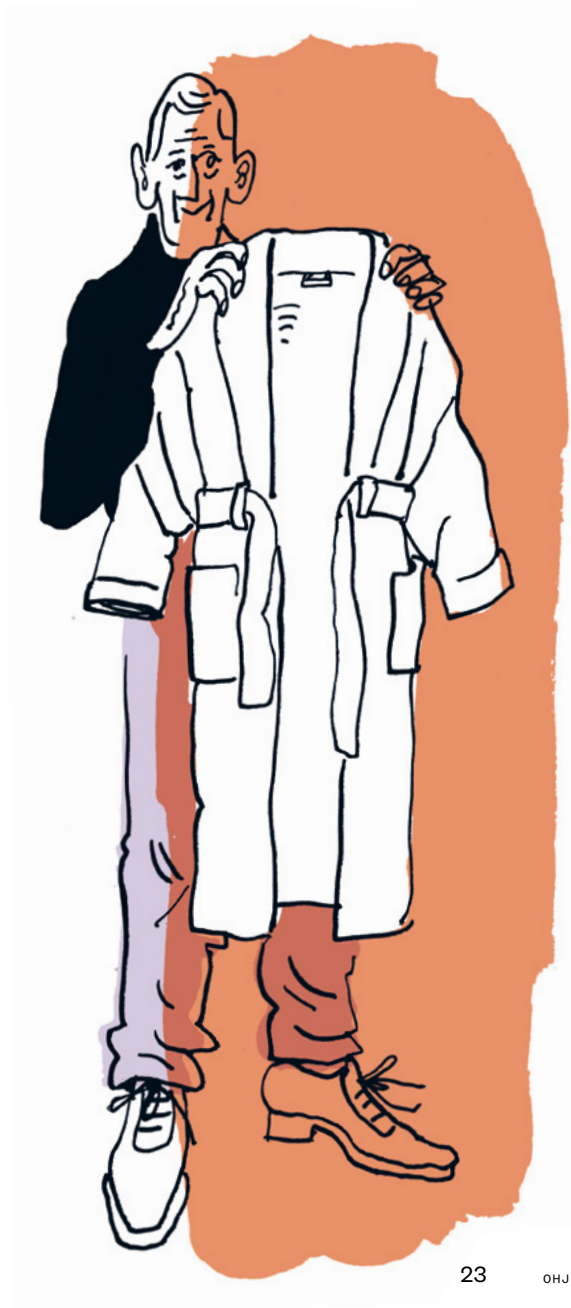
Kuvauksissa ja kuvausten jälkeen

- ▶ Varmista, että call sheetissä on intiimikohtausten kohdalla maininta suljetusta setistä.
- ▶ Varmista, että työryhmä on tietoinen siitä, ketkä jäävät settiin tai monitorin äärelle, ja kuka setin sulkemisen organisoii.
- ▶ Varmista, ettei intiimikohtauksia kuvata setissä tai monitorin äärellä ole vierailijoita (rahoittajia, still-kuvaajaa, making of -tiimiä tms.), tai ohjaajalta ja näyttelijöiltä on kysytty lupaa, jos vierailijoiden läsnäolo on jostain syystä välttämätöntä.
- ▶ Jos kuvauspaikka ei ole suljettavissa (kun kyseessä on esimerkiksi ulkotila tai julkinen paikka), pyrkikää mahdollisimman hyvin suojaamaan näyttelijöitä ulkopuolisten katseilta.
- ▶ Jos tuotantoon ei ole palkattu läheisyyskoreografia, pidä huolta, että intiimikohtauksia tehdessä kuvauspaikalla on läsnä tuotannon edustaja, jonka puoleen voidaan

käännyä mahdollisten ongelmien tullessa vastaan.

- ▶ Jos havaitset intiimikohtauksen kuvaus-tilanteessa häirintää tai epäasiallista käytöstä tai kuulet sellaista tapahtuneen, keskeytä kuvaus ja poista epäasiallisesti käyttäytyneet henkilöt setistä tai kuvauspaikalta. Älä painosta näyttelijää jatkamaan kuvausta, jos hän kokee olonsa turvottomaksi. Älä sivuuta tai vähättele asiaa. Asia tulee käsitellä jälkikäteen ja vakavissa tapauksissa tulee olla yhteydessä viranomaisiin.
- ▶ Jos markkinointimateriaalissa halutaan käyttää materiaalia intiimikohtauksista, kannattaa käytön mahdollisuus varmistaa jo sopimusvaiheessa.
- ▶ Pidä huoli siitä, ettei leikkausvaiheessa intiimikohtauksiin yhdistetä ilman näyttelijöiden lupaa materiaalia, joka voidaan sekoittaa kohtauksen omaan materiaaliin (esim. bodydoublen kanssa tehty lisämateriaali).

5. Ohjeita puku- ja maski- tiimeille

- ▶ Tarkistakaa ohjaajalta näyttelijöiden alastomuuden rajat ja suunnitelkaa intiimikohtausten puvustus näyttelijöiden rajat huomioiden.
- ▶ Sopikaa kenen vastuulla on intiimisuojien hankkiminen ja niistä huolehtiminen.
- ▶ Käykää intiimikohtausten puvustus ja intiimisuojat läpi näyttelijän kanssa mieluiten sovituksissa, mutta viimeistään kuvauspäivän aluksi.
- ▶ Jos intiimikohtaukset sisältävät alastomuutta, kysykää ennen kuvauksia näyttelijältä kehon tatuoinneista, arvista ja lävisyksistä ja keskustelkaa ohjaajan kanssa tarpeesta niiden peittämiseen.
- ▶ Sopikaa ennen kuvauksia kenen vastuulla on näyttelijöiden suojaaminen kuvien välissä.
- ▶ Jos olet vastuussa näyttelijän suojaamisesta intiimikohtauksissa, keskustele näyttelijän kanssa sopivasta toimintatavasta suojaamisen suhteen ja pysyttele lähellä.

Suomen
elokuvasäätiön
verkkosivuilta voi la-
data Ohjeistuksen sek-
suaalisen häirinnän ehkäi-
semiseen elokuva- ja tv-alal-
la (ses.fi). Työturvallisuus-
keskuksella on verkkosivut
elokuva- ja tv-alan
työturvallisuudesta
(ttk.fi).

Intiimikohtauksilla tarkoitetaan kohtauksia, jotka sisältävät yhden tai useamman henkilön seksuaalista toimintaa tai alastomuutta. Intiimikohtauksiin luetaan myös kohtaukset, jotka sisältävät osittaista alastomuutta (esim. alusvaatteet, yöpuvut, uima-asut).